

XI ПРОГРАМА ЗА ПОДОБРУВАЊЕ

СОДРЖИНА

XI.1	Вовед	2
XI.2	Законски прописи и регулативи	3
XI.3	Програма за подобрување	3

Прилог XI

Програма за подобрување на Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово

Активност 1: Изработка на Барање за водно право за искористување на подземни води до Министерството за животна средина – Сектор Води.

Активност 2: Намалување на негативниот визуелен ефект на животната средина и физичко уредување на просторот - **Да се превземе активност на зазеленување за спречување на деградација на почвата, емисија на бучава**

Активност 3: Едукација и тренинг обука на сите вработени со цел подигање на свеста на вработените за водење грижа на животната околина

Активност 4: **Управување со отпадот кој што се создава на предметната локација**

Активност 5: **Реновирање и модернизација на фармата**

XI. ПРОГРАМА ЗА ПОДОБРУВАЊЕ

XI.1 Вовед

Изведувањето на активностите во рамките на инсталацијата Програма за подобрување за **Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово** е во насока на постојано подобрување на технолошкиот процес преку усовршување на опремата со која што работи, како и со постојано водење на грижа за животната средина.

Со цел потполно усовршување, поголемо искористување на постоечките капацитети, притоа одржувајќи го постојано квалитетот на своите производи на највисоко ниво и водејќи грижа за животната средина и околина Програма за подобрување на **Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово** издвојува и дел од својот буџет за вложување во заштита на вработените и заштита на животната средина.

Со досегашната работа Програма за подобрување за **Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово** покажува дека се стреми да ја сочува животната околина.

Програма за подобрување за **Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово** секогаш се стреми кон најновите достигнувања и затоа ги посочува идните чекори во однос на зачувување на животната средина. Преку намалување на потрошувачката на сировини, енергија, намалување на емисиите на штетни материи во животната околина. Со правилно складирање, третман и обработка на отпадни материи, како и отпадите кои се создаваат во рамките на инсталацијата да се даде допринос кон зачувување на животната околина, а таа е една, незаменлива и општа за сите луѓе.

Од страна на највисокото раководство се подготвува План за инвестирање со цел да се модернизира инсталацијата со посовремени, пософистицирани решенија и системи како и реконструкција и реновирање на делови на веќе постоечката капацитети.

Во своите приоритети Програма за подобрување за **Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово** сака да воведо и усвои стратегија за управување со

отпадот. Реализацијата на тој план практично ќе резултира со зголемување на грижата кон сите аспекти на животната средина како и промовирање на почисто производство.

XI.2 Законски прописи и регулативи

Како резултат на дејностите кои што се извршуваат во рамките на инсталацијата, а се со цел спречување или онаму каде што е возможно намалување на емисиите во воздух, вода или почва а со тоа и постигнување на високо ниво на заштита на животната средина во целина, во согласност со Директивата за интегрирано спречување и контрола на загадувањето 96/61/ЕС како и Законот за управување со отпадот (Службен весник на Република Македонија број 68/2004)

Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово очекува да го даде својот придонес кон зачувување на животната средина.

XI.3 Програма за подобрување

Со цел потполно усовршување, поголемо искористување на постоечките капацитети, притоа одржувајќи го постојано квалитетот на своите производи на највисоко ниво и водејќи грижа за животната средина и околина Програма за подобрување на **Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово** согласно Закон за животна средина објавен во Службен весник 53 во 2005 и Директивата за Советот од 24 Септември 1996 година за интегрирано спречување и за контрола на загадувањето 96/61/ЕС ги предлага следните мерки за спречување или намалување на влијанијата на **Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово** врз животната средина:

Општи мерки

Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово е должен во текот на припремата, работата и престанокот со работа на **Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово**, да ги исполни следните обврски кои се однесуваат на заштита на животната средина така да:

- ♦ не го загрозува здравјето на луѓето и не предизвикува влијание на околината и закана по здравјето на населението во околината;
- ♦ ги превзема сите адекватни превентивни мерки со кои го спречува или намалува влијанието врз животната средина;
- ♦ избегнува создавање на отпад, а доколку дојде до создавање на отпад го сведува на минимумили врши негова рециклажа а доколку тоа не е можно тогаш отпадот го складира на начин на кој нема да има влијание врз околината;
- ♦ ефикасно користење на енергетски и природни ресурси
- ♦ ги превземе неопходните мерки за спречување на несреќи и ограничување на нивните последици;
- ♦ ги превзема неопходните мерки после престанокот до работа на Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово, при кои може да дојде до загадување на животната средина;
- ♦ доколку дојде до значајни промени во работата да го извести Министерството за животна средина и просторно планирање.

Мерки за спречување и минимизирање на емисиите во атмосферата

- ♦ редовно чистење на фармата после завршување на производството
- ♦ Да се користи технички исправна механизација;
- ♦ Ефикасно одржување на пристапните патишта
- ♦ Ограничена брзина на движење на транспортните средства
- ♦ Да се извршат и мерења на концентрациите на загадувачки супстанции, доколку се над дозволените граници треба да се превземат и додатни мерки за заштита на животната средина.

Мерки за спречување и минимизирање на негативно влијание на растителен и животински свет

За намалување на негативниот визуелен ефект врз животната средина од работењето на **Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово** е предвидена следната активност:

- ♦ Да се превземат активност на садење на зелен појас на граничните зони на погоните за спречување на емисија на бучава и цврсти честички.

Мерки за спречување и минимизирање на негативното влијание врз населението

- ♦ Ограничување на работното време на **Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово** и тоа на 8 до 12 сати
- ♦ Да се превземат сите мерки предвидени за обезбедување на сигурен сообраќај на регионалните и локалните патишта

Мерки за управување со отпадот

- ♦ Цврстиот и течниот отпад кој се создава во случај на инцидентно протекување да се одложи на посебна водонепропусна површина или во посебни контејнери.
- ♦ Целиот комунален отпад, прописно да се одложив во посебен контејнер лоциран во кругот на **Свињарска фарма Жито Малеш АД Берово**

- ♦ Во додаток XI е дадена Програма за подобрување за горе наведените планирани активности:

Активност бр.1 Изработка на Барање за водно право за искористување на подземни води до Министерството за животна средина – Сектор Води.

1. Опис			
За водоснабдувањ на фармата се користи вода од бунар. За таа цел Жито Малеш АД Берово ќе достави Барање за водно право за искористување на подземни води до Министерството за животна средина – Сектор Води.			
2. Предвидена дата на почеток на реализацијата			
2019 година			
3.Предвидена дата на завршување на активноста			
Три месеци од отпочнување на работни активности			
4. Вредност на емисиите до и за време на реализацијата			
/			
5.Вредности на емисиите по реализација на активноста (Услови)			
/			
6. Влијание врз ефикасноста			
/			
7. Мониторинг			
Параметар	Медиум	Метода	Зачестеност
/	/	/	/
8. Извештаи од мониторингот (Опишете ја содржината на извештајот и предложете фреквенција на известување)			
Решение за одобрување на користење на вода од бунар			
9. Вредност на инвестицијата			
200.000,00 денари			

Активност бр.2 Да се превземе активност на зазеленување за спречување на деградација на почвата, емисија на бучава

1. Опис			
Да се превземе активност на зазеленување за спречување на деградација на почвата, емисија на бучава			
2. Предвидена дата на почеток на реализацијата			
По фази			
3.Предвидена дата на завршување на активността			
По фази			
4. Вредност на емисиите до и за време на реализацијата			
Значително влијание			
5.Вредности на емисиите по реализација на активността (Услови)			
Незначително влијание			
6. Влијание врз ефикасноста (Промена во потрошувачката на енергија, вода и суровина)			
Намалувања на влијанија во почва, намалување на бучавата			
7. Мониторинг			
Параметар	Медиум	Метода	Зачестеност
Ниво на бучава (dB)	Животна средина	Мерењето на бучава се врши на три страни на инсталацијата (запад, исток, и југ)	Два пати годишно
8. Извештаи од мониторингот (Опишете ја содржината на извештајот и предложете фреквенција на известување)			
Известување Годишно			
9. Вредност на инвестицијата			
100.000,00 денари			

Активност бр.3 Едукација и тренинг обука на сите вработени со цел подигање на свеста на вработените за водење грижа на животната средина

2. Опис			
Организирање на програми за едукација на сите нивоа, обуки теоретски и практични за вработените кои се непосредни ракувачи и управувачи со опасни супстанции, опасен отпад или потенцијален отпад, со периодична проверка на обученоста како и обуки кои ќе ја подигнат свеста на вработените за водење на грижа за животната околина.			
2. Предвидена дата на почеток на реализацијата			
2019			
3.Предвидена дата на завршување на активността			
Првиот месец од отпочнување на работни активности			
4. Вредност на емисиите до и за време на реализацијата			
/			
5.Вредности на емисиите по реализација на активността (Услови)			
Помали несакани емисии во животната околина и избегнување на можни хаварии.			
6. Влијание врз ефикасноста			
/			
7. Мониторинг			
Параметар	Медиум	Метода	Зачестеност
Присутноста на учесниците	/	Проверка (Статистичка)	Годишно (За секоја промена во постапките за ракување со опасни супстанции, опасен отпад или потенцијален опасен отпад, веднаш да се спроведе постапката за едукација)
8. Извештаи од мониторингот (Опишете ја содржината на извештајот и предложете фреквенција на известување)			

Запис од спроведените активности

- тема и содржина на обуката
- список на присутни учесници
- заклучоци

Известување Годишно (или веднаш, после секоја промена во постапките за ракување со опасни супстанции, опасен отпад или потенцијален отпад)

9. Вредност на инвестицијата

30.000,00 денари

Активност бр.4 Управување отпад кој што се создава на предметната локација

1. Опис Управување отпад кој што се создава на предметната локација			
2. Предвидена дата на почеток на реализацијата се врши континуирано			
3. Предвидена дата на завршување на активноста се врши континуирано			
4. Вредност на емисиите до и за време на реализацијата незначително влијание			
5. Вредности на емисиите по реализација на активноста (Услови) незначително влијание			
6. Влијание врз ефикасноста (Промена во потрошувачката на енергија, вода и сировина) Намалување на отпад и правилно менаџирање со отпадот			
7. Мониторинг			
Параметар	Медиум	Метода	Зачестеност
Количина на создаден отпад	Животна средина	Селектирање	континуирано
8. Извештаи од мониторингот (Опишете ја содржината на извештајот И предложете фреквенција на известување) Известување Годишно			
9. Вредност на инвестицијата 100.000,00 денари			

Активност 5: Реновирање и модернизација на фармата

1. Опис Реновирање и модернизација на фармата (промена на крововите на објектите и ставање на чипови на прасиња)			
2. Предвидена дата на почеток на реализацијата 2019			
3. Предвидена дата на завршување на активноста Две години по започнување на активноста			
4. Вредност на емисиите до и за време на реализацијата незначително влијание			
5. Вредности на емисиите по реализација на активноста (Услови) незначително влијание			
6. Влијание врз ефикасноста (Промена во потрошувачката на енергија, вода и сировина) Намалување на негативен визуелен ефект			
7. Мониторинг			
Параметар	Медиум	Метода	Зачестеност
/	/	/	/
8. Извештаи од мониторингот (Опишете ја содржината на извештајот И предложете фреквенција на известување)			
9. Вредност на инвестицијата 400.000,00 денари			

Преглед на реализацијата на активностите од Програма за подобрување и финансирањето

Р.6	Активност	Финансирање по години		
		ПОЧЕТОК НА ПРОГРАМАТА	КРАЈ НА ПРОГРАМАТА	Вкупно
1.	Бр.1	2019	Три месеци од отпочнување на работни активности	200.000,00 денари
2.	Бр.2	По фази	По фази	100.000,00 денари
3.	Бр.3	2019	Првиот месец по започнување на активности и ќе се врши континуирано	30.000,00 денари
4.	Бр.4	Се врши континуирано	Се врши континуирано	100.000,00 денари
5.	Бр.5	2019	Две години по започнување на активноста	400.000,00 денари
				830.000,00 денари